

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001245

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-03-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Круліковська Тетяна Петрівна

2. Tetyana P. Krulikowska

Кваліфікація: 025

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5997-158X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 05-12-2023

Спеціальність за освітою: 025 – Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Хмельницький фаховий музичний коледж ім. В.І. Заремби.

Код за ЄДРПОУ: 02214857

Місцезнаходження: вул. Прибузька 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.869.003

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.09

Тема дисертації:

1. Творчість польських композиторів Поділля XIX століття в контексті українсько-польських культурних взаємин
2. Creativity of Polish composers of Podillia of the 19th century in the context of Ukrainian-Polish cultural relations

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню феномену творчої спадщини польських композиторів Поділля XIX ст. в проекції на діалог двох національних культур – польської та української. Відповідно дослідження ґрунтується на вивченні історичних, національно-ментальних та мистецькокультурних особливостей співжиття польського та українського народів на теренах Поділля у XIX ст. Означена проблема не була предметом самостійного дослідження в музичній науці. Творчість польських композиторів Поділля XIX ст. дотепер не отримала належного музикознавчого висвітлення, хоча і становить помітну сторінку в історії української музики минулого, що зумовлює актуальність даної теми. Творчість польських композиторів Поділля XIX ст. – це регіональний феномен, в якому виокремилась прихильність до певної культурної, національної та регіональної традиції, яку характеризує єдність естетичних поглядів, спільність творчих принципів і жанрових пріоритетів, та головно – прихильність до української національної традиції. Для реконструкції панорами української музичної культури Поділля XIX ст. з урахуванням українсько-польських

культурних взаємин було розглянуто ряд питань, серед яких: етапи розвитку українсько-польських зв'язків Поділля в історичній динаміці (XVI–XIX ст.); зацікавленість українським фольклором; побутування маєткової культури, театру, домашнього та салонного виконавства; постаті польських композиторів Поділля XIX ст., вплив української тематики, сюжетів та образів на формування їх творчої спадщини. Концептуальним стрижнем дисертації є увиразнення групи польських композиторів Поділля XIX ст. та виявлення спільних ключових ознак їх творчості. Було досліджено життєтворчість Антона Коціпінського (1816–1866), Михайла Завадського (1828–1887) та Владислава Заремби (1833–1902), які проживали та працювали на Поділлі та долучились до активного розвитку української музичної культури шляхом: - вивчення та дослідження українського музичного фольклору; - розвитку професійного освітнього середовища; - зацікавленості українською тематикою; - використання образно-жанрової сфери та інтонаційної природи народної музики; - творчого переосмислення та вільної інтерпретації пісеннотанцювальних джерел; - актуальних зв'язків із сучасною літературою; - професіоналізації творчості, відходу від аматорства і дилетантизму. У дослідженні простежено спільні напрями діяльності польських композиторів Поділля XIX ст.: - інтерес до фольклорного матеріалу; - формування освітнього середовища та подолання аматорських традицій; - розвиток провідних жанрів вокальної та інструментальної мініатюри; - формування типової образно-емоційної сфери та інтонаційної природи висловлення. Зроблено висновки, що вищезгаданим композиторам притаманні: - високий рівень освіченості та активна концертно-виконавська діяльність; - вивчення традицій західноєвропейської музики та синтезування їх з польськими та українськими фольклорними елементами; - активне втілення української тематики; - використання фольклорних елементів як одного з важливих чинників формування індивідуального композиторського стилю та стильових засад в музиці цього періоду в цілому; - окреслення жанрів фортепіанної мініатюри та романсу як провідних у творчості композиторів XIX ст. З метою вивчення творчої спадщини вищезгаданих композиторів було: здійснено аналіз нотних архівів наукових бібліотек України (Київ, Львів, Харків), бібліотечних фондів музичних академій України (Київ, Львів, Харків, Одеса), фондів бібліотек Польщі (Варшава, Краків); отримано архівні довідки з обласних державних архівів міст Києва та Житомира, які дозволили доповнити біографію Владислава Заремби новими уточнюючими відомостями; виконано музикознавчий аналіз низки фортепіанних та вокальних творів Михайла Завадського та Владислава Заремби; узагальнено особливості музичнопедагогічних праць Владислава Заремби. Відзначено, що активізація етнографічних досліджень представників українсько-польської шляхти у XIX ст. стає органічною складовою культурного розвитку, спрямованого на українське національне відродження, стимулює нові наукові та ідейні пошуки і сприяє активізації українського національного руху в регіоні. Зазначено, що однією із найвизначніших етнографічних праць Антона Коціпінського (1816–1866), що забезпечила автору значне місце в історії європейської фольклористики, є збірка «Пісні, думки і шумки руського народу на Поділлі, Україні і Малоросії». Зацікавленість фольклорним матеріалом є першим свідченням зростання інтересу до української тематики в творчості українсько-польських фольклористів і музикантів.

2. The research is devoted to a comprehensive study of the creative heritage of Polish composers of Podillia of the 19th century in the projection of the dialogue of two national cultures. Accordingly, the research is based on the historical, nationalmental and artistic-cultural features of the coexistence of the Polish and Ukrainian peoples on the territory of Podillia. The problem has not been the subject of investigation in musical science. Creativity of Polish composers of Podillia of the 19th century until now has not received proper musicological coverage, although it is a notable page in the history of Ukrainian music of the past, which determines the relevance of this topic. In the group of Polish composers of Podillia of the 19th century adherence to the Ukrainian national tradition, common aesthetic views and preferences, imitation of creative principles and methods are traced, and genre priorities are outlined. To reconstruct the panorama of the Ukrainian musical culture of Podillia of the 19th century. taking into account Ukrainian-Polish cultural relations the following issues has been considered: stages of development of Ukrainian-Polish relations in historical dynamics (XVI–XIX centuries); interest in Ukrainian folklore; formation of estate culture, home and salon performance; separate stages of the development of the theater in Podilla have been outlined; the emergence of artistic educational centers; ways of professionalizing

music education and performance; development of the composer school and its representatives; the interest of Polish composers of Podillia in Ukrainian themes, plots and images.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Круліковська Т. П. Портрет Владислава Заремби крізь призму вокальної творчості. Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. Київський інститут музики ім. Р. М. Глієра. Київ, 2019. Вип. № 58. С. 162–175.
- Круліковська Т. П. Музична Шевченкіана Владислава Заремби. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів, 2019. Вип. 44: Музикознавчий універсум. С. 78–92.
- Круліковська Т. П. Музичні інтерпретації Шевченкового «Заповіту» у творчості композиторів другої половини XIX століття (Михайла Вербицького, Миколи Лисенка, Гордія Гладкого, Владислава Заремби). Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. Харків, 2019. Вип. 1. С. 69–76.
- Круліковська Т. П. Жанр обробки української пісні у творчості українсько-польських композиторів Поділля XIX століття (на прикладі творчості Антона Коціпінського, Віктора Зентарського та Владислава Заремби). Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство / за ред. О. Смоляка. Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. № 2 (вип. 41). С. 33–42.
- Круліковська Т. П. Музично-педагогічна діяльність Владислава Заремби. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА ім. А. В. Нежданової. Одеса : Астропринт, 2019. № 28 (2). С. 222–235.
- Круліковська Т. П. Вокальна творчість Михайла Завадського на шляху формування «української школи» в музиці XIX ст. Актуальні питання гуманітарних наук : Збірник міжвузівських наук Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. Дрогобич: «Гельветика», 2020. Вип. 29. С. 120–126.
- Krulikowska T. Władysław Zaremba (1833–1902) – zapomniany polski kompozytor z Podola i jego zbiór pt. Mały Paderewski. Edukacja muzyczna XIII. 2018. S. 223–243.
- Krulikowska T. Historyczno-kulturowy aspekt powstawania „szkoły ukraińskiej” w twórczości ukraińsko-polskich kompozytorów Podolu XIX w. Knowledge, Education, Law, Management. 2021, № 7 (43) vol. 1. S. 66–72.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: висвітлено композиторську та культурнопросвітницьку спадщину польських композиторів поділля XIX ст. в контексті українсько-польських музичних взаємин.

Охоронні документи на ОПВ:

Наукові відкриття

Уперше: – здійснено періодизацію життєтворчості Владислава Заремби, додано нові відомості до життєпису композитора; – здійснено аналіз музики Михайла Завадського до поеми «Марія» Антонія Мальчевського як музики до театральної вистави; – цілісно охарактеризовано зміст, дидактично-пізнавальний та національно-виховний потенціал педагогічних збірок Владислава Заремби «Співаник

для наших діточок» та «Маленький Падеревський»; – здійснено музикознавчий аналіз збірника вокальних творів Владислава Заремби на слова Тараса Шевченка «"Кобзар" Тараса Шевченка», окреслено його значення в контексті становлення вокальної Шевченкіани XIX ст.; – введено до музикознавчого обігу і концертного виконання низки фортепіанних та вокальних творів Михайла Завадського та Владислава Заремби, які знаходяться у фондах бібліотек України й Польщі; – узагальнено типові ознаки, стильові та жанрові особливості творчого доробку польських композиторів Поділля XIX ст. Отримали подальший розвиток: – дослідження етнографічної праці «Поділля» Оскара Кольберга; – музикознавчий аналіз низки творів польських композиторів Поділля XIX ст. на українську тематику; – обґрунтування значення вокальної спадщини Владислава Заремби у розвитку жанру українського романсу.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кияновська Любов Олександрівна
2. Liubov O. Kyuanovska

Кваліфікація: д.н, професор, 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2222-1993

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волосатих Ольга Юріївна
2. Olha Y. Volosatykh

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6208-070X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуцал Росіна Сергіївна

2. Rosina S. Hutsal

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9343-9690

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Код за ЄДРПОУ: 02138872

Місцезнаходження: вул. Проскурівського підпілля, буд. 139, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лігус Ольга Марківна

2. Olha M. Lihus

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5513-5525

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Молчанова Тетяна Олегівна

